Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 26. januarja 2017*

„Pritožba — Omejevalni sporazumi — Belgijski, nemški, francoski, italijanski, nizozemski in avstrijski trg kopalniške opreme — Usklajevanje prodajnih cen in izmenjava občutljivih poslovnih informacij — Smernice o načinu določanja glob iz leta 2006 — Načelo enakega obravnavanja — Izvajanje neomejene sodne pristojnosti“

V zadevi C-638/13 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 27. novembra 2013,

Roca SARL s sedežem v kraju Saint-Ouen-l'Aumône (Francija), ki jo zastopa P. Vidal Martínez, odvetnica,

pritožnica,

druga stranka v postopku:

Evropska komisija, ki jo zastopajo F. Castilla Contreras, F. Castillo de la Torre in F. Jimeno Fernández, agenti, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, podpredsednik Sodišča v funkciji predsednika prvega senata, M. Berger, sodnica, E. Levits, S. Rodin (poročevalec) in F. Biltgen, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 10. septembra 2015,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: španščina.

Sodbo

1 Družba Roca SARL s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 16. septembra 2013, Roca/Komisija (T-412/10, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2013:444), s katero je to Sklep Komisije C(2010) 4185 final z dne 23. junija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva COMP/39092 – Kopalniška oprema) (v nadaljevanju: sporni sklep) razglasilo za ničen v delu, v katerem je Evropska komisija določila znesek globe, naložene pritožnici, ne da bi upoštevala njeno sodelovanje, znižalo znesek globe, ki ji je bila naložena, na 6.298.000 EUR in v preostalem tožbo zavrnilo.

Pravni okvir

Uredba (ES) št. 1/2003

2 Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 PDEU] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) v členu 23(2) in (3) določa:

„2. Komisija lahko podjetjem in podjetniškim združenjem z odločbo naloži globe, kadar naklepno ali iz malomarnosti:

(a) kršijo člen [101 PDEU] ali [102 PDEU] […]

[…]

Za vsako podjetje ali podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.

[…]

3. Pri določanju višine globe se upošteva teža, pa tudi trajanje kršitve.“

3 Člen 31 te uredbe določa:

„S pritožbo zoper odločbo, s katero je Komisija določila globo ali periodično denarno kazen, ima Sodišče neomejeno pristojnost do pregleda odločbe. Naloženo globo ali periodično denarno kazen lahko prekliče, zniža ali zviša.“

Smernice iz leta 2006

4 Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006), v točki 2 določajo, da mora v zvezi z določitvijo glob „Komisija […] upoštevati trajanje in težo kršitve“ in da „naložena globa ne sme presegati omejitev, določenih v drugem in tretjem pododstavku člena 23(2) Uredbe št. 1/2003“.

5 Točka 13 teh smernic določa:

„Za določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, bo Komisija uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno […] povezane s kršitvijo, v upoštevnem geografskem območju znotraj ozemlja [Evropskega gospodarskega prostora (EGP)]. Komisija bo običajno uporabila prodajo podjetja v zadnjem celem poslovnem letu njegove udeležbe pri kršitvi […]“

6 Točka 20 navedenih smernic določa:

„Teža kršitve se bo presodila v vsakem posameznem primeru za vsako vrsto kršitve, ob upoštevanju vseh relevantnih okoliščin zadevnega primera.“

7 Točka 21 teh smernic določa:

„Praviloma bo upoštevani delež vrednosti prodaje določen v višini do 30 % vrednosti prodaje.“

8 Točka 22 Smernic iz leta 2006 določa:

„Pri odločitvi, ali bi moral biti delež vrednosti prodaje, ki se upošteva v posameznem primeru, v spodnjem ali zgornjem delu tega razpona, bo Komisija upoštevala več dejavnikov, kot so narava kršitve, skupni tržni delež vseh zadevnih podjetij, geografski obseg kršitve in dejstvo, ali je bila kršitev izvršena ali ne.“

9 Točka 23 teh smernic določa:

„Horizontalni sporazumi […] o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje, ki so na splošno tajni, štejejo zaradi svoje narave same med najtežje omejitve konkurence. V [Z] vidika politike konkurence jih je treba preganjati z visokimi globami. Posledično bo upoštevani delež prodaje pri takih kršitvah na splošno v zgornjem delu omenjenega razpona.“

10 Točka 25 navedenih smernic določa:

„Poleg tega bo Komisija, ne glede na trajanje udeležbe podjetja pri kršitvi, vključila v osnovni znesek še znesek med vključno 15 % in 25 % vrednosti prodaje, kot je opredeljena v oddelku A zgoraj z namenom odvračanja podjetij od udeležbe pri horizontalnih sporazumih o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje. Komisija lahko tako povečanje zneska uporabi tudi v primeru drugih kršitev. Pri odločitvi, kolikšen delež vrednosti prodaje naj se upošteva v posameznem primeru, bo Komisija upoštevala več dejavnikov, zlasti tiste iz točke 22.“

11 Točka 29 teh smernic določa:

„Osnovni znesek globe se lahko zmanjša, kadar Komisija ugotovi, da obstajajo olajševalne okoliščine, kot so:

— kadar zadevno podjetje dokaže prenehanje kršitev takoj, ko poseže Komisija. To ne velja za tajne sporazume ali ravnanja (zlasti kartele);

— kadar zadevno podjetje dokaže, da je bila kršitev storjena iz malomarnosti;

— kadar zadevno podjetje dokaže, da je njegova udeležba pri kršitvi bistveno omejena, ter posledično prikaže, da je bilo v obdobju, ko je bilo podjetje udeleženo pri sporazumih, ki pomenijo kršitev, njegovo ravnanje na trgu konkurenčno in se je podjetje tako dejansko izognilo izvajanju teh sporazumov; samo dejstvo, da je bilo podjetje udeleženo pri kršitvi za krajše obdobje od drugih podjetij, se ne bo štelo kot olajševalna okoliščina, saj se ta okoliščina upošteva že v osnovnem znesku;

— kadar zadevno podjetje dejansko sodeluje s Komisijo, in sicer v obsegu, ki presega področje uporabe obvestila o prizanesljivosti in pravne obveznosti podjetja glede sodelovanja;

— kadar so protikonkurenčno ravnanje dovoljevali ali spodbujali javni organi ali zakonodaja. […]“

Dejansko stanje spora in sporni sklep

12 Dejansko stanje spora je bilo navedeno v točkah od 1 do 29 izpodbijane sodbe in ga je mogoče povzeti tako.

13 Glavna poslovna dejavnost družbe Roca, ki je družba francoskega prava, je distribuiranje keramičnih izdelkov in kopalniških armatur na francoskem trgu. Družba Roca je bila v času dejstev, ki pomenijo kršitev, del skupine družb, ki delujejo v sektorju kopalniške opreme (v nadaljevanju: skupina Roca), katerih matična družba je bila družba Roca Sanitario SA, ki je imela v lasti njen celoten kapital.

14 Družba Masco Corp. in njene hčerinske družbe, med njimi Hansgrohe AG, ki proizvaja armature, in Hüppe GmbH, ki proizvaja zaslone za prhanje, so 15. julija 2004 obvestile Komisijo o obstoju kartela v sektorju kopalniške opreme in zaprosile za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: Obvestilo o prizanesljivosti iz leta 2002), če jim ta ne bi bila priznana, pa za zmanjšanje glob, ki bi jim lahko bile naložene.

15 Komisija je 9. in 10. novembra 2004 opravila nenapovedane preglede v prostorih več nacionalnih družb in poklicnih združenj, ki delujejo v sektorju kopalniške opreme. Komisija je najprej med 15. novembrom 2005 in 16. majem 2006 na več od teh družb in združenj, tudi na družbi Roca in Laufen Austria AG, naslovila zahteve za informacije.

16 Družba Roca je 17. januarja 2006 v lastnem imenu in v imenu skupine, katere del je družba Laufen Austria – ker je prevzela dejavnosti te skupine v Franciji – zaprosila za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002, če ji ta ne bi bila priznana, pa za zmanjšanje globe, ki bi ji bila lahko naložena.

17 Komisija je z dopisom z dne 8. decembra 2006 pritožnico obvestila o svoji odločitvi, da ji pod določenimi pogoji odobri znižanje tega zneska.

18 Komisija je 26. marca 2007 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je bilo vročeno pritožnici. Pritožnica je bila zaslišana na obravnavi, ki je potekala od 12. do 14. novembra 2007.

19 Komisija je 23. junija 2010 sprejela sporni sklep, v katerem je ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve člena 101(1) PDEU in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3, v nadaljevanju: Sporazum EGP) v sektorju kopalniške opreme. Po mnenju Komisije je ta kršitev, pri kateri je bilo udeleženih 17 podjetij, potekala v različnih obdobjih med 16. oktobrom 1992 in 9. novembrom 2004. Zajemala naj bi vse protikonkurenčne sporazume in usklajena ravnanja na belgijskem, nemškem, francoskem, italijanskem, nizozemskem in avstrijskem ozemlju.

20 Proizvodi, ki so bili zajeti z omejevalnim sporazumom, so kopalniška oprema, ki je del ene od treh podskupin teh proizvodov, in sicer kopalniških armatur, zaslonov za prhanje in z njimi povezane dodatne opreme ter keramičnih izdelkov (v nadaljevanju: tri podskupine proizvodov).

21 Komisija je med drugim poudarila obstoj nacionalnih poklicnih združenj, katerih dejavnost članov je zajemala vse tri podskupine proizvodov in ki jih je poimenovala „usklajevalna telesa“, nacionalnih poklicnih združenj, v katerih se je dejavnost članov nanašala na vsaj dve od teh treh podskupin in ki jih je poimenovala „združenja za več proizvodov“, in specializiranih združenj, v katerih se je dejavnost nekaterih članov nanašala na eno od teh treh podskupin. Nazadnje, ugotovila je, da je obstajala osrednja skupina podjetij, ki je sodelovala pri kartelu v različnih državah članicah in v okviru usklajevalnih teles ali združenj za več proizvodov.

22 Glede sodelovanja skupine Roca pri ugotovljeni kršitvi je Komisija menila, da je ta vedela za kršitev v zvezi s tremi podskupinami proizvodov. Kar zadeva geografski obseg kartela, pa je Komisija menila, da ni mogoče šteti, da je bila skupina Roca seznanjena s celotnim obsegom kršitve, temveč je treba šteti, da se je tajno dogovarjala le v Franciji in Avstriji. Udeležba same pritožnice naj bi bila omejena le na francosko ozemlje ter na armature in sanitarno keramiko.

23 Komisija je tako v členu 1(3) spornega sklepa ugotovila, da so družbe Laufen Austria, Roca Sanitario in Roca kršile člen 101(1) PDEU in člen 53 Sporazuma EGP, ker so v Franciji in Avstriji sodelovale pri trajajočem sporazumu ali usklajenem ravnanju v sektorju kopalniške opreme.

24 Komisija je znesek globe, ki jo je naložila posameznim podjetjem, določila na podlagi Smernic iz leta 2006.

25 Komisija je na prvem mestu določila osnovni znesek globe. Za to je pojasnila, da je ta znesek za vsako od podjetij temeljil na njegovi prodaji po posameznih državah članicah, pomnoženi s številom let sodelovanja pri ugotovljeni kršitvi v vsaki državi članici za zadevno podskupino izdelkov, tako da se upošteva, da nekatera podjetja ne poslujejo le v nekaterih državah članicah ali da se to poslovanje nanaša le na nekatere od treh podskupin izdelkov.

26 Po tem pojasnilu je Komisija stopnjo koeficienta, povezanega s težo ugotovljene kršitve določila na 15 % vrednosti prodaje v smislu točk od 20 do 23 Smernic iz leta 2006 (v nadaljevanju: koeficient „teža kršitve“). V zvezi s tem je upoštevala štiri merila za presojo te kršitve, in sicer skupne tržne deleže, naravo kršitve, njen geografski obseg in izvajanje kršitve.

27 Komisija je poleg tega v skladu z določbami točke 24 Smernic iz leta 2006 na podlagi trajanja kršitve koeficient, s katerim je bilo treba pomnožiti osnovni znesek globe za pritožnico, določila na 1,83, ki je število, ki ustreza sodelovanju pri kršitvi na francoskem ozemlju za kopalniške armature v obdobju od 10. decembra 2002 do 9. novembra 2004, ter na 0,66, ki je število, ki ustreza sodelovanju pri kršitvi na francoskem ozemlju za keramične izdelke v obdobju od 25. februarja do 9. novembra 2004.

28 Nazadnje, da bi imel sporni sklep odvračilni učinek, je Komisija na podlagi določb točke 25 Smernic iz leta 2006 ter ob upoštevanju štirih meril presoje iz točke 26 te sodbe, zvišala osnovni znesek globe, pri čemer je za vrednost prodaje uporabila dodatni koeficient (v nadaljevanju: koeficient „dodatni znesek“) v višini 15 %.

29 Iz tega sledi, da je v zvezi s skupino Roca osnovni znesek globe znašal 3.000.000 EUR za tajna ravnanja v zvezi s kopalniško armaturo na francoskem trgu in osnovni znesek globe 35.700.000 EUR za tajna ravnanja v zvezi s keramičnimi izdelki, od česar 3.700.000 EUR v zvezi s francoskim trgom in 32.000.000 EUR v zvezi z avstrijskim trgom.

30 Na drugem mestu je Komisija preverila, ali so obstajale obteževalne ali olajševalne okoliščine, zaradi katerih bi bilo treba prilagoditi osnovni znesek globe. Za pritožnico ni ugotovila nobene obteževalne ali olajševalne okoliščine.

31 Na tretjem mestu je Komisija uporabila zgornjo mejo 10 % prometa, v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003. Globa, določena za skupino Roca, je po uporabi te zgornje meje znašala 38.700.000 EUR.

32 Na četrtem mestu je Komisija presodila, da skupina Roca, katere del je pritožnica, ni bila upravičena do znižanja zneska globe na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002. Po njenem mnenju za dokaze, ki jih je predložila, ni bilo mogoče šteti, da so pomenili znatno dodano vrednost v smislu točke 21 tega obvestila. Poleg tega naj navedena skupina med upravnim postopkom ne bi izkazala resnične pripravljenosti za sodelovanje.

33 Glede na navedeno je Komisija v členu 1(3) spornega sklepa ugotovila, da je pritožnica kršila člen 101 PDEU in člen 53 Sporazuma EGP s tem, da je od 10. decembra 2002 do 9. novembra 2004 sodelovala pri trajajočem sporazumu ali usklajenih ravnanjih v sektorju kopalniške opreme v Franciji in Avstriji.

34 Komisija je v členu 2(4)(b) izpodbijanega sklepa zaradi te kršitve pritožnici in družbi Roca Sanitario solidarno naložila globo v višini 6.700.000 EUR.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

35 Družba Roca je 9. septembra 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, s katero je predlagala razglasitev ničnosti spornega sklepa v delu, ki jo zadeva, ali podredno, znižanje globe, ki ji je bila naložena.

36 Družba Roca je v podporo svojim predlogom za razglasitev delne ničnosti spornega sklepa navedla pet tožbenih razlogov. Prvi tožbeni razlog se je nanašal na uporabo zgornje meje 10 % prometa, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003. Drugi tožbeni razlog se je nanašal na presojo Komisije v zvezi s težo kršitve družbe Roca. Tretji tožbeni razlog se je nanašal na kršitev načela sorazmernosti v zvezi z izbiro referenčnega leta za določitev osnovnega zneska globe. Četrti tožbeni razlog se je nanašal na kršitev načel sorazmernosti in enakega obravnavanja, ker trenutne krizne gospodarske razmere niso bile upoštevane kot olajševalna okoliščina. Peti tožbeni razlog se je nanašal na neupoštevanje sodelovanja pritožnice, prvič, v okviru Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002 in, drugič, kot olajševalne okoliščine.

37 Družba Roca je poleg tega Splošnemu sodišču podredno predlagala, naj zniža znesek globe, ki ji je bila naložena. V utemeljitev tega predloga je družba Roca navajala napačno presojo Komisije ob preučitvi dokazov, ki so ji bili predloženi. Prav tako je opozorila na svoje sodelovanje s Komisijo ter na manjšo težo njenega sodelovanja pri kršitvi glede na sodelovanje drugih udeležencev.

38 Splošno sodišče je najprej zavrnilo tožbene razloge pritožnice, ki se nanašajo na razglasitev ničnosti sporne odločbe. Nato je delno ugodilo predlogu za spremembo naložene globe, tako da jo je znižalo za 6 %, ker Komisija ni pravilno presodila vrednosti dokazov, ki jih je družba Roca predložila na podlagi Obvestila o prizanesljivosti iz leta 2002.

Predlogi strank

39 Družba Roca Sodišču predlaga, naj:

— delno razveljavi izpodbijano sodbo;

— zniža znesek globe, ki ji je bila naložena, in

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

40 Komisija Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo zavrne in

— družbi Roca naloži plačilo stroškov.

Pritožba

41 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja dva pritožbena razloga. Prvi pritožbeni razlog se nanaša na kršitev načel enakega obravnavanja in sorazmernosti s strani Splošnega sodišča, ter na njegovo neizpolnitev obveznosti obrazložitve in izkrivljanje dejstev, ker je ugotovilo, da je pritožnica vedela za to, da se kršitev nanaša na tri podskupine proizvodov, ter z neupoštevanjem dejstva, da kršitev pritožnice dejansko zajema le dve podskupini proizvodov. Drugi pritožbeni razlog se nanaša na to, da naj bi Splošno sodišče kršilo načela individualizacije sankcije, osebne odgovornosti, sorazmernosti, enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj ter obveznost obrazložitve, ker je zavrnilo znižanje osnovnega zneska globe zaradi manjše teže sodelovanja pri kršitvi, ki se pripisuje pritožnici.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

42 Družba Roca s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče kršilo načeli enakega obravnavanja in sorazmernosti, da ni izpolnilo obveznosti obrazložitve ter da je izkrivilo dejstva, ki so mu bila predložena, prvič, s tem, da je v točki 131 izpodbijane sodbe napačno ugotovilo, da je družba Roca, ker je bila del skupine Roca, vedela za to, da se je kršitev, pri kateri je sodelovala, nanašala na tri podskupine proizvodov, drugič, s tem, da napačno in ne da bi za to pojasnilo razloge, ni upoštevalo manjše teže sodelovanja družbe Roca pri kršitvi, ki je zajemala le dve podskupini proizvodov, v primerjavi s težo sodelovanja podjetij, katerih sodelovanje je zajemalo tri podskupine proizvodov, in tretjič, s tem, da ni zato znižalo globe, ki ji je bila naložena.

43 Komisija trditve pritožnice izpodbija.

Presoja Sodišča

44 Glede očitka, ki se nanaša na izkrivljanje dejstev s tem, da je Splošno sodišče v točki 131 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je družba Roca, ker je bila del skupine Roca, vedela za materialni obseg kršitve, ki se je nanašala na tri podskupine proizvodov, je treba opozoriti, da je – ob upoštevanju izjemnosti očitka o izkrivljanju – s členom 256 PDEU, členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 168(1)(d) Poslovnika Sodišča pritožniku naloženo zlasti, da mora natančno opredeliti dokaze, ki naj bi jih Splošno sodišče izkrivilo, in dokazati napake pri presoji, ki naj bi po njegovem mnenju povzročile, da je to sodišče izkrivilo dokaze. Na tako izkrivljanje morajo očitno kazati listine iz spisa, ne da bi bilo treba ponovno presojati dejstva in dokaze (sklep z dne 7. maja 2015, Adler Modemärkte/UUNT, C-343/14 P, neobjavljen, EU:C:2015:310, točka 43 in navedena sodna praksa).

45 Navesti pa je treba, prvič, da z ugotovitvijo iz točke 131 izpodbijane sodbe, Splošno sodišče nikakor ni izkrivilo spornega sklepa, temveč se je oprlo na točko 870 tega sklepa.

46 Drugič, pritožnica ni dokazala, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva in dokaze iz spisa. V zvezi s tem bi morala pritožnica dokazati, da ni vedela za materialni obseg očitane kršitve. Ta pa je v pritožbenem postopku le navajala takšno trditev, ne da bi predložila kakršen koli dokaz, ki bi jo podpiral.

47 Zato družba Roca napačno trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva in dokaze, ker je štelo, da je družba Roca vedela za materialni obseg zadevne kršitve, ker je bila del skupine Roca.

48 Iz tega prav tako izhaja, da je treba tudi očitke v zvezi s kršitvijo obveznosti obrazložitve ter načel sorazmernosti in enakega obravnavanja, ki temeljijo na napačni premisi, da je Splošno sodišče nepravilno ugotovilo, da je družba Roca vedela za materialni obseg zadevne kršitve, zavrniti kot neutemeljene.

49 Zato je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

50 Pritožnica Splošnemu sodišču očita, da je zlasti v točkah od 116 do 145 ter v točkah od 247 do 249 izpodbijane sodbe kršilo načela individualizacije sankcije, osebne odgovornosti, sorazmernosti, enakega obravnavanja in varstva legitimnih pričakovanj ter obveznost obrazložitve.

51 Družba Roca na prvem mestu v bistvu trdi, da je v točkah od 116 do 145 izpodbijane sodbe napačno uporabljeno pravo. Splošno sodišče naj namreč ne bi izpeljalo posledic, ki bi jih na podlagi njegove ugotovitve, da je bila teža sodelovanja pri kršitvi, ki se pripisuje družbi Roca, manjša od teže sodelovanja drugih udeležencev kartela, moralo izpeljati, zlasti s spremembo koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ ter z znižanjem osnovnega zneska globe. V zvezi s tem v izpodbijani sodbi ni razlikovanja – razen v zvezi z geografskim obsegom sodelovanja pri kršitvi – med težo ravnanja družbe Roca, ki ni prispevala niti k nastanku niti k ohranitvi tega kartela, in težo ravnanja podjetij, ki oblikujejo „jedro“ udeleženih podjetij, glede na naravo ravnanja posameznih družb. Splošno sodišče bi v skladu z načelom prepovedi diskriminacije moralo z uporabo manjših koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ za družbo Roca od tistih, ki jih je uporabilo za navedena podjetja, znižati osnovni znesek naložene globe, ker je tudi samo – v točkah 139, 247 in 248 izpodbijane sodbe – priznalo, da bi se morala manjša teža ravnanja družbe Roca odražati v uporabi takih koeficientov. Vendar pa naj Splošno sodišče manjše teže sodelovanja družbe Roca pri kršitvi v primerjavi s težo drugih udeležencev ne bi upoštevalo niti s spremembo teh koeficientov niti na podlagi olajševalnih okoliščin.

52 Na drugem mestu, manjša teža sodelovanja družbe Roca pri kršitvi bi morala biti sicer upoštevana kot olajševalna okoliščina v smislu točke 29 Smernic iz leta 2006. V točkah od 141 do 143 izpodbijane sodbe pa naj bi Splošno sodišče – pri čemer se je opiralo na preveč restriktivno in napačno razlago te določbe – zavrnilo kakršno koli znižanje globe iz tega naslova.

53 Splošno sodišče naj bi na tretjem mestu kršilo načelo varstva legitimnih pričakovanj in naj ne bi izpolnilo obveznosti obrazložitve, ker je v točki 135 izpodbijane sodbe trdilo, da Komisija ni odstopila od načina izračuna zneska globe, ki ga določajo Smernice iz leta 2006.

54 Komisija trditve pritožnice izpodbija. Poleg tega, čeprav meni, da je Splošno sodišče upravičeno zavrnilo trditve pritožnice v zvezi s kršitvijo načel enakega obravnavanja in sorazmernosti, v bistvu meni, da je premisa, ki jo je upoštevalo Splošno sodišče in v skladu s katero bi morala biti koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“, ki sta bila uporabljena za pritožnico, ki je pri kršitvi sodelovala zgolj v delu, ki se nanaša na francosko ozemlje, drugačna od tistih, ki sta bila upoštevana za druge člane tega kartela, ki so sodelovali pri kršitvi na ozemlju šestih držav članic in v zvezi s tremi podskupinami proizvodov, nepravilna. Komisija zato Sodišču predlaga, naj nadomesti obrazložitev.

Presoja Sodišča

55 Najprej je treba opozoriti, da je le Splošno sodišče pristojno za nadzor tega, kako je Komisija v posameznem primeru presodila težo nezakonitih ravnanj. V okviru pritožbe je namen nadzora Sodišča preveriti, prvič, koliko je Splošno sodišče pravno pravilno upoštevalo vse bistvene dejavnike za presojo teže določenega ravnanja glede na člen 101 PDEU in člen 23 Uredbe št. 1/2003 in, drugič, ali je Splošno sodišče pravno zadostno odgovorilo na vse trditve, navedene v utemeljitev predloga za odpravo globe ali znižanje zneska globe (glej zlasti sodbe z dne 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisija,

C-185/95 P, EU:C:1998:608, točka 128; z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 244, ter z dne 5. decembra 2013, Solvay Solexis/Komisija, C-449/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:802, točka 74).

56 Ker pa družba Roca z drugim pritožbenim razlogom Splošnemu sodišču očita, da tako pri izvajanju nadzora zakonitosti spornega sklepa v točkah od 116 do 145 izpodbijane sodbe kot pri izvajanju neomejene pristojnosti za določitev zneska globe v točkah od 247 do 249 te sodbe ni upoštevalo tega, da je imelo sodelovanje pritožnice pri ugotovljeni kršitvi manjšo težo kot sodelovanje podjetij, ki tvorijo „jedro“ kartela, je treba poudariti, da Sodišču, kadar v okviru pritožbe odloča o pravnih vprašanjih, ni treba iz razlogov pravičnosti s svojo presojo nadomestiti presoje Splošnega sodišča, ki pri izvajanju svoje neomejene pristojnosti odloča o višini glob, ki se podjetjem naložijo zaradi kršitev prava Unije (sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 245, in z dne 11. julija 2013, Gosselin Group/Komisija, C-429/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:463, točka 87).

57 Prav tako je treba ob tem spomniti, da je treba pri določitvi višine globe upoštevati trajanje kršitve in vse dejavnike, ki se lahko upoštevajo pri presoji teže kršitve (sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 240, in z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točka 98).

58 Med dejavniki, ki se lahko upoštevajo pri presoji teže kršitev, so ravnanje vsakega od podjetij, vloga, ki jo ima vsako od podjetij pri izvajanju omejevalnega sporazuma, korist, ki so jo lahko imela od tega sporazuma, njihova velikost in vrednost zadevnega blaga ter nevarnost, ki jo ta vrsta kršitev pomeni za cilje Evropske unije (sodbi z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 242, in z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točka 100).

59 Splošno sodišče je na prvem mestu v točki 131 izpodbijane sodbe potrdilo resničnost elementov, ki pomenijo kršitev in ki jih je Komisija upoštevala. S tem je ugotovilo, da je družba Roca sodelovala pri kršitvi, ki je zajemala usklajevanje prihodnjih dvigov cen, in da je zato, ker je bila del skupine Roca, vedela za materialni in geografski obseg kršitve. Splošno sodišče je zato ugotovilo, da je Komisija v skladu s točkami od 21 do 23 in 25 Smernic iz leta 2006 upravičeno lahko menila, da sta bila koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ v višini 15 % ustrezna.

60 Pritožnica v zvezi s tem Splošnemu sodišču očita, da ni upoštevalo dejstva, da ni bila del „jedra“ kartela, ker, med drugim, ni prispevala k nastanku in ohranitvi tega kartela.

61 Čeprav bi bile te okoliščine dokazane, na njihovi podlagi nikakor ne bi bilo mogoče dokazati, da bi moralo Splošno sodišče ugotoviti, da koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ v višini 15 % nista ustrezna ali da sta previsoka, ker naj bi bil takšen odstotek upravičen že samo zaradi narave zadevne kršitve, in sicer usklajevanja dvigov cen. Taka kršitev namreč spada med najresnejše omejitve konkurence v smislu točk 23 in 25 Smernic iz leta 2006 in taka stopnja v višini 15 % ustreza najnižji stopnji v meji razpona sankcij, ki je v skladu s temi smernicami določena za takšne kršitve (glej v tem smislu sodbi z dne 11. julija 2013, Ziegler/Komisija, C-439/11 P, EU:C:2013:513, točki 124 in 125, ter z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točka 125).

62 Splošno sodišče je torej v točkah 131 in 246 izpodbijane sodbe upravičeno lahko štelo, da Komisija s tem, da je za koeficienta „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ določila stopnjo 15 % ne glede na zmanjšan geografski obseg sodelovanja pritožnice pri zadevni kršitvi, ni kršila načela sorazmernosti.

63 Na drugem mestu, v delu, v katerem družba Roca Splošnemu sodišču očita, da je, čeprav je ugotovilo, da je imelo njeno sodelovanje pri kršitvi manjšo težo kot sodelovanje drugih udeležencev, v zvezi z njo upoštevalo navedena koeficienta in tako kršilo načelo enakega obravnavanja, je treba ugotoviti, kot v bistvu trdi Komisija, da je bilo v zvezi z razlogi iz točk 138 in 139 ter 247 in 248 izpodbijane sodbe – v skladu s katerimi, prvič, je treba kršitev na ozemljih šestih držav članic in v zvezi s tremi podskupinami proizvodov šteti za težjo od kršitve, kot je obravnavana, ki je bila storjena na ozemlju ene države članice, in drugič, bi morala biti podjetjem, ki so sodelovala pri tej prvi kršitvi, zgolj zato naložena globa, izračunana na podlagi višjih koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ od tistih, ki se uporabijo za pritožnico – napačno uporabljeno pravo.

64 Kar zadeva določitev koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ je namreč iz točk 22 in 25 Smernic iz leta 2006 razvidno, da je treba upoštevati več dejavnikov, zlasti tiste iz točke 22 teh smernic. Čeprav se lahko za presojo teže kršitve in nato za določitev zneska globe, ki jo je treba naložiti, med drugim upošteva geografski obseg kršitve, pa zgolj okoliščina, da se neka kršitev nanaša na večje geografsko ozemlje kot druga, ne pomeni nujno, da bi bilo treba to prvo kršitev, gledano v celoti in zlasti glede na njeno naravo, opredeliti kot težjo od druge in da kot taka upravičuje določitev višjih koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ od tistih, ki se upoštevajo za izračun globe, s katero se sankcionira ta druga kršitev (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 2014, Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 178).

65 Glede na navedeno je treba opozoriti, da je načelo enakega obravnavanja splošno načelo prava Unije, ki je določeno v členih 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da to načelo zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je takšno obravnavanje objektivno utemeljeno (glej zlasti sodbo z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 51).

66 Spoštovanje tega načela ne zavezuje Sodišča le pri izvajanju nadzora zakonitosti sklepa Komisije o naložitvi glob, temveč tudi pri izvajanju neomejene sodne pristojnosti. Izvajanje take pristojnosti pri določitvi višine naloženih glob namreč ne sme pripeljati do diskriminacije med podjetji, ki so bila udeležena pri sporazumu ali usklajenem ravnanju v nasprotju s členom 101(1) PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 18. decembra 2014, Komisija/Parker Hannifin Manufacturing in Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, točka 77).

67 Toda kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, ni nujno, da za presojo teže kršitve, na podlagi istega načela do upoštevanja razlik med podjetji, ki so sodelovala pri istem kartelu, zlasti glede geografskega obsega udeležbe posameznega podjetja, pride ob določitvi koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“, temveč do upoštevanja lahko pride v drugi fazi izračuna globe, na primer ob prilagoditvi osnovnega zneska glede na olajševalne ali obteževalne okoliščine v skladu s točkama 28 in 29 Smernic iz leta 2006 (glej v tem smislu sodbi z dne 11. julija 2013, Gosselin Group/Komisija, C-429/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:463, točke od 96 do 100, in z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točki 104 in 105).

68 Kot je poudarila Komisija, se lahko takšne razlike pokažejo tudi pri vrednosti prodaje, ki se upošteva za izračun osnovnega zneska globe, ker ta vrednost za vsako udeleženo podjetje odraža pomen njegovega sodelovanja pri zadevni kršitvi v skladu s točko 13 Smernic iz leta 2006, ki omogoča, da se kot izhodišče za izračun globe določi znesek, ki odraža gospodarsko pomembnost kršitve in obseg sodelovanja podjetja pri tej kršitvi (glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:464, točka 76).

69 Ker ni sporno, da je bil osnovni znesek globe, naložene pritožnici, določen glede na vrednost prodaje proizvodov dveh podskupin proizvodov, ki ju sestavljajo proizvodi iz keramike in kopalniške armature, ki jo je pritožnica opravila na francoskem ozemlju, je Splošno sodišče lahko v točkah 138 in 139 ter 247 in 248 izpodbijane sodbe stopnjo koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ določilo na 15 %, ne da bi kršilo načelo enakega obravnavanja.

70 Čeprav iz navedenega izhaja, da je bilo v obrazložitvi, ki jo je Splošno sodišče podalo v točkah 138 in 139 ter 247 in 248 izpodbijane sodbe, napačno uporabljeno pravo, je treba spomniti, da če obrazložitev odločbe Splošnega sodišča kaže na kršitev prava Unije, hkrati pa je njen izrek utemeljen z drugimi pravnimi razlogi, taka kršitev ne more povzročiti razveljavitve te odločbe in je treba obrazložitev nadomestiti (glej v tem smislu sodbi z dne 9. junija 1992, Lestelle/Komisija, C-30/91 P, EU:C:1992:252, točka 28, in z dne 9. septembra 2008, FIAMM in drugi/Svet in Komisija, C-120/06 P in C-121/06 P, EU:C:2008:476, točka 187 in navedena sodna praksa).

71 Kot izhaja iz obrazložitve, navedene v točkah od 64 do 69 te sodbe, s katero je treba nadomestiti obrazložitev Splošnega sodišča, pa je v obravnavanem primeru tako.

72 Zato je treba zavrniti drugi pritožbeni razlog v delu, v katerem se z njim Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo ter, med drugim, kršilo načeli sorazmernosti in enakega obravnavanja, ker naj v izpodbijani sodbi – s tem, da Splošno sodišče za pritožnico ni uporabilo manjših koeficientov „teža kršitve“ in „dodatni znesek“ od tistih, ki ju je uporabilo za podjetja, ki so pri kršitvi sodelovala v največjem obsegu – ne bi upoštevalo majhne teže sodelovanja pri kršitvi, za katero se odgovornost pripisuje pritožnici.

73 Glede očitka, da Splošno sodišče s tem, da je v točki 183 izpodbijane sodbe štelo, da Komisija ni odstopila od metode izračuna zneska globe, ki jo določajo Smernice iz leta 2006, ni izpolnilo obveznosti obrazložitve in je kršilo načelo varstva legitimnih pričakovanj, je treba poudariti, da je Splošno sodišče v točkah 121 in 122 izpodbijane sodbe na splošno opisalo to metodo, v točkah od 124 do 126 navedene sodbe pa je opisalo, kako je v obravnavanem primeru to metodo uporabila Komisija.

74 Tega očitka zato ni mogoče sprejeti.

75 Nazadnje, kar zadeva očitek, ki se nanaša na to, da Splošno sodišče – na podlagi olajševalnih okoliščin v smislu točke 29, tretja alinea, Smernic iz leta 2006 – ni upoštevalo manjše teže sodelovanja pritožnice pri kršitvi v primerjavi s težo sodelovanja drugih udeležencev, ni sporno, da je družba Roca pred Splošnim sodiščem le navedla, da je pri ugotovljeni kršitvi omejeno sodelovala.

76 Toda v skladu s točko 29 Smernic iz leta 2006, bi pritožnica za to, da bi bila upravičena do znižanja globe zaradi takšnih olajševalnih okoliščin, morala dokazati, da dejansko ni uporabljala zadevnih sporazumov, ki pomenijo kršitev, tako da je na trgu ravnala konkurenčno, česar pa pritožnica ni dokazala, kot je Splošno sodišče ugotovilo v točki 143 izpodbijane sodbe.

77 Take presoje dokazov, razen ob njihovem izkrivljanju, ki pa ga v obravnavanem primeru nihče ni zatrjeval, nikakor ni mogoče izpodbijati v okviru pritožbe (glej v tem smislu sodbe z dne 13. januarja 2011, Media-Saturn-Holding/UUNT, C-92/10 P, neobjavljena, EU:C:2011:15, točka 27; z dne 10. julija 2014, Grčija/Komisija, C-391/13 P, neobjavljena, EU:C:2014:2061, točki 28 in 29, ter z dne 20. januarja 2016, Toshiba Corporation/Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, točka 40).

78 Iz tega sledi, da je treba očitek v zvezi s preizkusom Splošnega sodišča glede olajševalnih okoliščin v smislu točke 29, tretja alinea, Smernic iz leta 2006, zavrniti.

79 Glede na vse navedene ugotovitve je treba drugi pritožbeni razlog in torej pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

80 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, to odloči o stroških.

81 Na podlagi člena 138(1) tega poslovnika, ki se na podlagi člena 184(1) tega poslovnika uporablja za pritožbeni postopek, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker pritožnica s predlogi ni uspela in je Komisija predlagala, naj se ji naloži plačilo stroškov, ji je treba naložiti plačilo stroškov, ki se nanašajo na to pritožbo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Pritožba se zavrne.**

2. **Roca SARL nosi stroške postopka.**

Podpisi